

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

Privilegium XXXVI. Monasteria participant Privilegia fisci, libertatis, militum, alimentorum, dotis, minorennium, & Reip. dummodo casus sit applicabilis, & in jure contrarium non sit dispositum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

an in actione quidem bona; Religioso tamen certa ex causa prohibita v. g. pereginandis extra Monasterium, &c. priori casu Religiosus non tenebitur petere licentiam Prælati, sed de facto obligabit votum, usque dum ab Abbate aliunde resciente vel per generalem prohibitionem in capitulo irritetur; altero autem casu obligabitur ad petendam licentiam, quia saltem tenetur ex voto facere quantum in se est. Vid. *Less. de Voto dnb. 10. ubi n. 70.* ait, Superiorem saltem venialiter peccare, si absque rationabili causa irritet votum sui subditi, quod ab utroque sua potestate impediendo promptitudinem ejus ad exhibendum Deo cultum per votum.

PRIVILEGIUM XXXV.

Monasteria gaudent omnibus Privilegijs piarum causarum.

Monasteria esse *pia causas*, quia ad Religionem ad specialem cultum divinum, ad vitam sanctam instituta, per se clarum est, & omnes ubique id asserere testatur Tiraq. *de priv. pia causa. in presat. V. primum igitur.*

Plurima autem Privilegia *piarum causarum* enumerant DD. quorum s. 4. ponit Barb. *I. Ecc. V. lib. 2. c. 13.* & Tiraq. in d. tract. 167. recenset, ex quibus præter hæc tenus dicta aliqua adhuc magis notabilia referemus.

PRIVILEGIUM XXXVI.

Monasteria participant Privilegia fisci, libertatis, militum, alimentorum, dotis, minorennium, & Reipublici modo casus sit applicabilis, & in jure contrarium non sit dispositum.

1. *Reddatur ratio extensionis circa singulas istas causas favorabiles.*
2. *Responditur objectioni, quod Privilegia extendenda non sunt.*

Ita præter Everhardum in *Top. in loco à s. fco ad Ecclesiam, à dote ad Ecclesiam, à militis ad*

Ecclesiam, & similibus, tradit Laurent. de Franch. *de Controv. Reg. p. 2. q. 96.* & ibidem Pasqual. *in addit. Tiraq. in varijs Privilegijs piarum causarum.* Ratio addi potest de singulis.

Si enim *fiscus* propterea est privilegiatus, quia est causa Principis, multò magis idem erit in Ecclesia, cuius causa est Dei, *text. in Trid. Sess. 25. de Refor. c. 1. ibi res Ecclesiasticas que Dei sunt &c. & in eadem Sess. 25. c. 20. ibi: que Ecclesiastici iuris sunt tanquam Dei præcipua, ejusque patrocinio secta, &c.* Si libertas favorabilis quia eximit à servitute, reddit hominem naturæ, quæ omnes liberos genuit, non minus favorabilis erit Religio, quæ non tantum liberat ex potestate dominica, sed etiam ex captivitate perpetua Diaboli, & facit ut teste Apostolo, *in Christo omnes liberi sumus.*

Si *Militia* favore digna est, quia corporalibus armis tuetur Patriam, tantò magis erit Religio, quæ contra inimicos visibiles & invisibiles armis pugnat spiritualibus, quæ unque temporalibus longè validiora sunt, ut exemplo Moysis docemur, quo orante extensis manibus in monte Horeb, vincebat Populus Israeliticus, eo autem remittente vincebatur, *Exod. 17.* huc quoque refert potest, quod eleganter dicit Laurentius Just. in *opusc. de Monast. Conversi quid aliud*, inquit, esse dicimus Religiosorum Monasteria *quæ Deo famulantium loca, quàm stadia militaria atque spiritualia castra pugnantium, &c.*

Si *Alimenta* magnum in Jure favorem habent, quia ad sustentationem corporis necessaria, sane Ecclesia & Religio, quæ conservat animam tantò id sibi magis vindicabit, quantò anima corpori est præstantior juxta illud Christi *Matth. 6. v. 25. nonne anima plus est quàm esca.*

Si *Mulierum pupillarum & Minorennium* bona singulariter Jura protegent, quia alienæ curæ commissa multorum sunt captivibus obnoxia, meritò etiam bona Ecclesiæ à legibus protegenda sunt, quia à diversis Officialibus administrantur & multorum invidiæ ac insidiis sunt exposita.

Si deniq; *Reipublicæ* favendum, quia nimirum Res publica aut publica res est, commune bonum concernens, quis audeat Ecclesiæ negare ex ejus precibus & divinis Officialis doctrina & instructione commuæ fidelium bonum pro-

curatur, Et religiones continere formam peifficiffimæ Reipublicæ probat Platus *de Bono finitio Relig. lib. 2. c. 35.*

2 Nihil autem movere debet quod aliqui in contrarium opponunt, videlicet Privilegia esse strictè interpretanda nec ad alios casus extendenda *c. quod alicui 7. de R. I. in 6. L. quod verò 24. ff. de LL. Nam 22. id debere intelligi de Privilegio concesso per particulare referuntur, non autem per legem communem, nam tunc sicut aliàs Lex communis extendi potest ad casus alios quam expressos, si sit eadem ratio & utilitatis causa L. non possunt 12. cum seq. ff. de LL. Ita etiam Privilegia per legem communem concessa; præsertim quando satis constat de mente legis, quòd velit illas causas ad quas sit extensio omni favore prosequi, & jam ipsa lex tales extensiones fecerit sicut in *c. 2. Et c. auditis, de in int. resf. Jus minoris extenditur ad Ecclesiam, & in L. ut inter C. de SS. Eccl. Ecclesia cum civitate comparatur, imò eidem præponitur, Licet verò in omnibus præcedentibus casibus talis extensio ab ipsa lege facta non reperitur, habebit tamen locum quod dicit I. C. in l. nam ut ait 13. ff. de LL. quoties aliquid lege introductum est, bona occasio est cetera que vendunt ad eandem utilitatem, vel interpretatione, vel certè Iurisdi-
ctione supplere.**

PRIVILEGIUM XXXVII.

Legata Monasterijs relicta hæbent Privilegia, quæ generaliter in jure pijs causis dantur.

1. Referuntur aliquos Privilegia legatorum ad pijs causas.
2. Legata pia solvenda sunt intra annum medi-um Et ibi poena.
3. Arbitrio Episcopi potest restringi terminus.
4. Quis sit executor legatorum piorum?
5. Pia voluntates defunctorum an possint commutari.
6. Excessivus Missarum numerus per defunctos impositus potest restringi.

Hæc Privilegia videri poterunt apud Tiraq. *V. pia causa* ex quibus aliqua notabiliora referemus, Ita *Priv. 33. Et 34.* docet, quòd etiam hereditate non adita peti possint legata ad pijs

causas actione personali & hypothecaria. Ita *Priv. 35.* quòd ex duobus Testamentis in casu- bio id præsumatur postenus, in quo legatum est ad pijs causas, Item *Priv. 41.* quòd in- natio rei legata ad pijs causas non inducat vo- cationem. Item *Priv. 46. s.* quòd legatum in aliena etiam ignoranter à Testatore factum pijs causis valeat, sicut valeret relictum perso- næ conjunctæ L. cum alienam C. de Legat. est enim Deus Pater nollet & Ecclesia Mater co- struere, qui abstulerit. *6. 12. q. 2. c. si quis in testamento causa 13. q. 2.*

Præterea quamvis legata profana ante annum hæres exolvere non teneatur, ad legatam pia præstanda (nisi opus aliquod factum sit v. g. ædificium, legatum sit, pro quò inchoan- do annus datur *c. 3. de Testam.* intra medi- um annum obligatur. *Nov. 131.* quòd si hæres sol- utionem legatorum piorum ultra terminum Te- ris eo usque distulerit, donec in iudicium vocetur, duplum solvere tenebitur; *si autem, leg. de Ad.*

Poterit quoque Episcopus ex rationabili cau- sa terminum anni medijs restringere, & crecent- res citius ad implendam voluntatem defuncti compellere, nam in legatorum præstatione lu- lud est observandum, quòd Testator scilicet voluit L. cum res 47. in pr. ff. de Legat. præ- autem verisimile est, hanc fuisse mentem Te- statoris & desiderium, ut legata præstentur ad pijs causas, quæ pro anima sua reliquit, quam citius- mè exolverentur, facit *tex. in d. l. 47. ubi dicitur, quòd si hæres copiam rei legatae habeat, non debeat in illius præstatione motam facere. Bala- de Off. Ep. Et per alleg. 32. n. 14.*

Executio legatorum & reliquorum ad pijs causas in primis pertinet ad heredem Testamenti vel ad eum, cui Testator talem executionem commisit; quòd si Testator nullum heredem vel executores nominavit, sed generaliter sua bona jussit dari pauperibus vel Ecclesie, tunc executores deputari sicut negligentes & alienis bis moniti ab Episcopo executionem præstare- rint, tunc executor talis Testamenti est Episcopus, ita enim in *Trid. s. 12. c. 8.* Episcopus dicitur executor omnium piarum voluntatum & idem probatur in *c. 3. c. si heredes 7. tua nota 27. de Testam.*

Potestote notandum est, quòd ea que legata